

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання і біології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

С. Набока

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ

підготовки здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники: Курільченко І.Ю., кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології ДВНЗ «ДДПУ».

Євтухова Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри фізичної терапії,

фізичного виховання та біології _____ _____ В.В. Дичко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення _____ _____ І.В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	3-й	3-й
	Семестр	
	5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Лекції	
	20 год.	10год.
	Лабораторні	
	28 год.	12год.
	Самостійна робота	
	72 год.	98год.
Вид контролю: екзамен		

Мета вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання біології» полягає в засвоєнні теоретичних знань і набутті практичних умінь, оволодіння сучасними досягненнями методичної науки, їх застосування для вирішення методичних завдань, для самостійного проведення уроків усіх типів та інших організаційних форм навчання біології; формування особистості вчителя здатної взаємодіяти зі школярами на основі суб'єкт-суб'єктивних відносин, творчо підходити до розв'язання актуальних завдань шкільної біологічної освіти у закладах загальної середньої освіти.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкової)
«Методика навчання біології»**

Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Методи навчання	Методи контролю
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-2); здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово(ЗК-3); здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (ЗК-6); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях(ЗК-7); здатність до адаптації та дії в новій ситуації, застосування соціальних навичок (т.з. softskills) у професійній діяльності(ЗК-8); здатність до критичного мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і	Інтегрувати в освітній процес знання про основні історичні етапи становлення України як держави та особливості розвитку української культури; усвідомлено формувати у здобувачів розуміння цінності незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина; цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, взаємоповаги, діалогу та співробітництва (ПРН-01); здійснювати під час виконання професійних обов'язків усну і письмову комунікацію державною мовою (ПРН-02); планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до	Словесний метод (лекція традиційна, проблемна, лекція - візія, інтерактивна; лекції, що проводяться з використанням наочності – застосуванням презентацій, відеоматеріалів, демонстрації натуральних об'єктів, моделей та муляжів; обговорення, пояснення, бесіда, дискусія, інструктаж, аналіз); наочні методи - демонстрування процесів об'єктивного світу, ілюстрацій, презентацій, відеоматеріалів, спостереження, експеримент, дослідження; практичний метод (практичні заняття, що передбачають натуральні або імітаційні експерименти чи досліди з метою набуття практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обчислюваною технікою, вимірювальною апаратурою для подальшого застосування під час викладання предмета, інтерактивні методи (мозковий штурм, метод	Вхідний (тести). Поточний контроль (методи письмового контролю: письмове тестування; підсумкова контрольна робота, реферат. Усне опитування; індивідуальне опитування, фронтальне опитування, колоквиум. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз. Вирішення компетентісно-орієнтованих практичних завдань; поточні та

фактів дійсності(ЗК-9); здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових умінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя(ЗК-10); здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків; здатність моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів(СК-1); здатність до визначення та врахування в освітньому процесі вікових та індивідуальних особливостей здобувачів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій; до пошуку ефективних шляхів мотивації здобувачів до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу; управляти власними емоційними станами (СК-2); здатність до формування у здобувачів	навчання, застосовувати диференціацію навчання (ПРН-04); організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з усіма учасниками освітнього процесу закладу середньої освіти, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування (ПРН-05); організовувати освітній процес із використанням інформаційних і комунікаційних технологій та дистанційного навчання, розвивати у здобувачів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів (ПРН-07); планувати та організовувати освітній процес у закладах середньої освіти (на рівні базової середньої освіти), позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання, сучасні методи і методики та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів (ПРН-09); планувати та організовувати освітній процес у закладах середньої освіти (на рівні базової середньої освіти), управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах ЗСО, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах. (ПРН-13); знати, розуміти, використовувати	проектів). робота у групах), аналіз конкретних педагогічних ситуацій, розв'язування педагогічних задач розробка презентацій, реферативна робота). У рамках самостійної роботи використовуються діагностичні та науково-дослідницькі методи навчання відповідно до типу та складності завдання.	контрольні тестування. Оцінювання відбувається за рахунок - накопичувальної системи оцінювання рівня знань. Підсумковий контроль – екзамен.

ключових і предметних компетентностей, моделювання змісту навчання відповідно до програмних результатів, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів(СК-3); здатність до організації різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів у межах предметної спеціальності (рівень базової середньої освіти)(СК-4); здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання та аналіз рівня навчальних досягнень здобувачів на засадах компетентнісного підходу(СК-5); здатність до забезпечення в освітньому середовищі сприятливих умов для розвитку індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів здобувачів, інклюзивного навчання та психолого-педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами(СК-6); здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я здобувачів у освітньому процесі та позаурочній діяльності; до надання домедичної допомоги учасникам освітнього процесу, протидії та запобігання булінгу, різним проявам насильства та дискримінації(СК-7); здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду; визначення	методику навчання біології та основ здоров'я в освітньому процесі базової школи (ПРН-19).		

індивідуальних професійних потреб(СК-8); знання та розуміння предметної області та професійної діяльності(СК-10); здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів. (СК-15); здатність розкривати сутність біологічних явищ, здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації (СК-16); здатність формувати в учнів ціннісне ставлення до здоров'я, позитивну мотивацію до здорового способу життя на основі розвитку життєвих навичок, здійснювати виховну роботу з питань формування, збереження і зміцнення здоров'я, профілактики шкідливих звичок (СК-17).			

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	Зокрема			усьог о	Зокрема		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
Тема 1. Методика навчання біології – наука і навчальна дисципліна Предмет і завдання методики навчання біології. Зв'язок методики навчання біології з іншими науками. Історія становлення та розвитку методики навчання біології. Функції вчителя біології. Професійний портрет сучасного вчителя біології. Функції вчителя біології.	8	1	2	5	6	1	-	5
Тема 2. Загальні закономірності й принципи навчання біології. Принципи – нормативні основи навчально-виховного процесу. Структурні компоненти процесу навчання біології. Системи принципів навчання. Реалізація принципів навчання. Оптимізація навчального процесу.	6	1	-	5	6	1	-	5
Тема 3. Зміст і особливості біологічної освіти школярів. Зміст шкільної біологічної освіти. Міжпредметні зв'язки в навчанні біології. Біологічні поняття – їх визначення і класифікація. Етапи формування біологічних понять. Специфічність пояснення нового матеріалу при навчанні біології. Державний стандарт біологічної освіти, навчальні програми й навчальні плани. Концепція шкільного підручника біології.	12	1	4	7	7	1	1	5

Тема 4. Цілі і завдання шкільної біологічної освіти, їх класифікація. Завдання реалізації змісту освітньої галузі «природознавство» в основній та старшій школі. Цілепокладання на рівні педагогічної діяльності. Виховання учнів засобами навчального предмета біології.	8	1	2	5	7	1	1	5
Тема 5. Методи навчання і методичні прийоми. Визначення і функції методів навчання. Класифікація методів навчання. Застосування методів проблемного навчання в процесі вивчення біології. Нетрадиційні підходи до уроків біології. Особливості типології нестандартних уроків. Інноваційні методи навчання біології. Інтерактивні методи. Біологічний експеримент як специфічний метод навчання. Добір і поєднання методів.	11	4	2	5	13	2	1	10
Тема 6. Засоби навчання біології. Засоби наочності та їх значення. Натуральні види навчально-наочних посібників. Технічні засоби навчання.	7	2	-	5	11	1	-	10
Тема 7. Форми організації навчання біології. Загальна характеристика форм організації навчання. Урок – основна форма організації навчальної роботи з біології. Вимоги до уроку біології. Функції уроку біології. Типологія і структура уроку. Особливості уроків різних типів та видів. Особливості типології нестандартних уроків. Нові педагогічні технології. Аналіз та	11	2	4	5	12	1	1	10

самоаналіз уроку.								
Тема 8. Нетрадиційні підходи до уроків біології. Нові педагогічні технології. Особливості нестандартної типології уроків. Урок – лекція. Урок-семінар. Урок – конференція. Урок-гра. Поняття про педагогічні інновації та нові педагогічні технології навчання. Технологія традиційного навчання. Урок у системі модульного навчання. Поняття «Нові інформаційні технології». Комп'ютерні технології навчання біології	9	-	4	5	10	-	1	10
Тема 9. Місце і значення лабораторних та практичних робіт у навчанні біології. Сутність та значення лабораторних і практичних робіт з біології. Підготовка вчителя до проведення лабораторних і практичних робіт. Етапи проведення лабораторної роботи з біології. Особливості лабораторних і практичних робіт під час вивчення окремих розділів шкільного курсу біології.	11	2	4	5	8	1	2	5
Тема 10. Контроль за навчально –пізнавальною діяльністю учнів – складова діагностування процесу навчання учнів. Функції, форми та види контролю навчальних досягнень учнів. Рівні і критерії оцінювання. Тематичне оцінювання, вимоги до його організації та проведення. Державна підсумкова атестація школярів з біології.	8	2	1	5	7	1	1	5

Тема 11. Диференційований підхід до учнів в освітньому процесі. Факультативні заняття з біології. Завдання, зміст і структура факультативних курсів із біології. Особливості застосування методів навчання на факультативних заняттях.	9	2	2	5	12	1	1	10
Тема 12. Позакласна робота з біології як форма організації навчання. Розвиток поглядів на позакласну роботу. Значення позакласної роботи з біології. Принципи позакласної роботи. Робота з обдарованими та здібними учнями. Педагогічні вимоги до організації дослідницької роботи учнів з біології. Робота учнів у МАН. Позаурочні роботи в кабінеті біології та куточку живої природи. Позаурочні роботи у природі. Позаурочні роботи на пришкольній навчально-дослідній земельній ділянці. Вимоги до функціонування навчально-дослідної земельної ділянки.	7	-	2	5	11	-	1	10
Тема 13. Матеріально-технічне забезпечення навчання біології у загальноосвітніх навчальних закладах. Обладнання кабінету біології. Оснащення кабінету. Обладнання лабораторії, робочих місць учителя та учнів. Оформлення лабораторії. Обладнання препаратурської. Куточок живої природи. Особливості навчально-дослідницької роботи у куточку живої природи. Правила роботи в кабінеті.	5	-	-	5	6	-	1	5
Тема 14. Педагогічна майстерність учителя –	8	2	1	5	5	1	1	3

вирішальний чинник ефективності освітнього процесу на уроці біології. Система самоосвіти вчителя біології. Самоосвіта вчителя біології. Вивчення передового педагогічного досвіду. Академічна доброчесність педагога.								
Всього	120	20	28	72	120	10	12	98

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Лекція 1. Методика навчання біології як педагогічна наука. Загальні закономірності й принципи навчання біології.	2	1
2	Лекція 2. Зміст і особливості шкільної біологічної освіти школярів.	1	1
3	Лекція 3. Виховання учнів засобами навчального предмета біології.	1	1
4	Лекція 4. Методи навчання біології.	2	1
5	Лекція 5. Інтерактивні методи навчання. Нетрадиційні підходи до уроків біології. Нові педагогічні технології у навчанні біології.	2	1
6	Лекція 6. Засоби навчання. Класифікація засобів навчання.	2	1
7	Лекція 7. Урок – основна форма організації навчальної роботи з біології. Місце і значення лабораторних та практичних робіт у навчанні біології.	4	1
8	Лекція 8. Контроль за навчально – пізнавальною діяльністю учнів – складова діагностування процесу навчання учнів. Функції, форми та види контролю навчальних досягнень учнів.	2	1
9	Лекція 9. Позакласна робота з біології як форма організації навчання. Педагогічні вимоги до організації дослідницької роботи учнів з біології. Особливості застосування методів навчання на факультативних	2	1

	заняттях.		
10	Лекція 10. Педагогічна майстерність учителя – вирішальний чинник ефективності освітнього процесу на уроці біології. Система самоосвіти вчителя	2	1
	<i>Разом:</i>	20	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Методика навчання біології: зміст, цілі, завдання курсу.	2	-
2	Нормативно-правова база дисципліни. Планування роботи вчителя біології. Значення навчальної програми в плануванні роботи вчителя.	2	1
3	Аналіз шкільних підручників з біології. Методика організації самостійної роботи учнів з навчальною літературою.	2	1
4	Етапи формування біологічних понять, їх визначення і класифікація.	2	1
5	Типи уроків. Урок засвоєння нових знань. Застосування методів проблемного навчання в процесі вивчення біології. Аналіз уроку.	2	1
6	Методика проведення комбінованого уроку. Особливості побудови комбінованого уроку. Аналіз уроку.	2	1
7	Методика проведення уроків з практичними роботами.	2	1
8	Методика проведення уроків з лабораторними роботами.	2	1
9	Біологічний експеримент як специфічний метод навчання.	2	1
10	Диференційований підхід до учнів в освітньому процесі. Позаурочна та позакласна робота з учнями.	2	1
11	Методика навчання біології у 6-7 класах. Урок-гра. Проведення імітаційної гри «Урок біології у 6 класі». Самоаналіз уроку.	2	-

12	Методика навчання біології у 8-9 класі. Урок –лекція. Урок-семінар. Проведення імітаційної гри «Урок біології у 9 класі». Самоаналіз уроку.	2	1
13	Зміст та організація дослідницької роботи учнів	2	1
14	Функції, форми та види контролю навчальних досягнень учнів. Рівні і критерії оцінювання. Самоосвіта вчителя	2	1
	<i>Разом:</i>	28	12

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Історія становлення та розвитку методики навчання біології.	5	5
2	Тема 2. Структурні компоненти процесу навчання біології. Системи принципів навчання. Реалізація принципів навчання.	5	5
3	Тема 3. Міжпредметні зв'язки в навчанні біології. Біологічні поняття – їх визначення і класифікація.	7	5
4	Тема 4. Виховання учнів засобами навчального предмета біології.	5	5
5	Тема 5. Класифікація методів навчання. Застосування методів проблемного навчання в процесі вивчення біології.	5	10
6	Тема 6. Технічні засоби навчання.	5	10
7	Тема 7. Особливості уроків різних типів та видів. Особливості типології нестандартних уроків.	5	10
8	Тема 8. Комп'ютерні технології навчання біології	5	10
9	Тема 9. Місце і значення лабораторних та практичних робіт у навчанні біології	5	5
10	Тема 10. Тематичне оцінювання, вимоги до його організації та проведення. Державна підсумкова атестація школярів з біології.	5	5
11	Тема 11. Завдання, зміст і структура факультативних курсів із біології. Особливості застосування методів навчання на факультативних заняттях.	5	10

12	Тема 12. Особливості навчально-дослідницької роботи у куточку живої природи. Правила роботи в кабінеті.	5	10
13	Тема 13. Позаурочні роботи у природі. Позаурочні роботи на пришкольній навчально-дослідній земельній ділянці. Вимоги до функціонування навчально-дослідної земельної ділянки.	5	5
14	Тема 14. Система самоосвіти вчителя біології. Самоосвіта вчителя біології. Вивчення передового педагогічного досвіду.	5	3
<i>Разом:</i>		72	98

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

1) усні опитування на лабораторних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка виконання завдань практичної роботи – звіт, письмове тестування; вирішення дослідницьких задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) екзамен – який містить такі питання.

Питання до екзамену:

1. Методи навчання. Функції методів навчання та їх класифікація.
2. Традиційні методи навчання: розповідь, бесіда, робота з книгою.
3. Методи і прийоми стимулювання пізнавального інтересу.
4. Методи проблемного навчання біологічним дисциплінам.
5. Інноваційні методи навчання біологічним дисциплінам.

6. Методичні прийоми реалізації методів навчання.
7. Засоби навчання біологічним дисциплінам.
8. Класифікація засобів навчання.
9. Технічні засоби навчання.
10. Сутність і класифікація форм навчання.
11. Урок як основна форма навчання.
12. Типи уроку. Проблемний урок.
13. Аналіз і самоаналіз уроку.
14. Особливості проведення лекцій, види лекцій.
15. Особливості проведення семінарів.
16. Особливості проведення конференцій.
17. Дидактичні ігри та їх місце в системі проведення занять.
18. Екскурсія як форма навчання.
19. Позаурочна та позакласна робота, факультативні заняття.
20. Особливості використання новітніх освітніх технологій у процесі навчання.
21. Шляхи формування компетентностей у учнів.
22. Форми та методи оцінювання знань.
23. Основні функції сучасного вчителя.
24. Самоосвіта вчителя, вивчення педагогічного досвіду.
25. Формування наукового світогляду в учнів на уроках біології (на прикладі одного з розділів програми з біології).
26. Реалізація міжпредметних зв'язків у шкільному курсі біології 10 класу.
27. Навчальні ігри на уроках біології як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів при вивченні біологічних дисциплін.
28. Індивідуальні і групові форми навчальної діяльності учнів на уроках біології.
29. Самостійна робота як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів /на матеріалі одного із розділів біології/.
30. Нетрадиційні уроки з біології.
31. Дидактичні особливості інтегрованих уроків біології.
32. Проблема особистісно орієнтованого змісту біологічної освіти.
33. Формування прийомів розумової діяльності на уроках біології.
34. Сучасні педагогічні технології навчання біології.
35. Організація і методика проведення екскурсій в природу.
36. Роль куточка живої природи у розвитку пізнавального інтересу учнів до біології.
37. Методичні особливості факультативних занять з біології в школі.
38. Методика проведення олімпіад з біології.
39. Диференціація навчання учнів на уроках біології.
40. Краєзнавчий матеріал у процесі формування екологічної культури школярів.
41. Рольові та ділові ігри при вивченні біології.
42. Впровадження інтерактивних форм навчання на уроках біології.
43. Використання технологій колективно-групового навчання на уроках

- біології.
44. Організація роботи з обдарованими і здібними учнями на уроках біології та в позакласній роботі.
 45. Прийоми і методи формування загальнобіологічних понять у процесі вивчення шкільного курсу біологічних дисциплін.
 46. Вплив на емоційний стан учнів при навчанні біології як один з найважливіших засобів прищеплення інтересу до предмета.
 47. Науково-дослідна робота учнів з біології.
 48. Використання матеріалу про вітчизняних та зарубіжних учених-біологів на уроках та в позакласній роботі.
 49. Формування ціннісного ставлення до здоров'я при вивченні біологічних дисциплін.
 50. Використання поезії та творів живопису в навчально-виховній роботі з біології.
 51. Зв'язок навчання біології з дослідно-практичною роботою учнів на пришкольній навчально-дослідній земельній ділянці.
 52. Підвищення ефективності навчання біології засобами складання і використання логічно-структурних схем.
 53. Активізація навчального процесу з біології засобами науково-популярної і художньої літератури.
 54. Правила роботи з підручником, прийоми робіт з текстом, апаратом орієнтування, з ілюстраціями.
 55. Рівні засвоєння знань, формування уявлень та понять при вивченні біологічних дисциплін.

7. Рекомендована література

Основна

1. Біологія: навч. посіб. / За ред. В. О. Мотузного. – 8-е вид., стер. – К.: Вища школа, 2018. – 622 с.
2. Грицай Н.Б. Методика навчання біології: навчальний посібник Рівне: РДГУ, 2018.-272с.
3. Грицай Н.Б. Методика підготовки та проведення екскурсій з біології: навчально-методичний посібник / Н.Б. Грицай- Рівне : О.Зень, 2017. - 232с. (не перивидавався)
4. Кушакова І. В. Методика проведення експериментів на уроках біології / І. В. Кушакова, В. Є. Бобирєв, О. А. Дичко, І. Ю. Курільченко // Навч. посібник Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2018. – 146 с.
5. Курільченко І.Ю. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Методика викладання біологічних дисциплін» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / І. Ю. Курільченко, І. В. Кушакова, О. А. Дичко – Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2020. – 35 с.
6. Курільченко І. Ю. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Методика викладання основ здоров'я» для студентів природничих спеціальностей / І. Ю. Курільченко. – Слов'янськ: Вид-во Б.І.

Маторіна, 2018. – 31 с.

7.Тарасова С.М. Методика навчання біології / С.М.Тарасова, А.М.Космачова, Г.М. Міхеєва : Навч. посібник Видавництво "Олді+", 2018. – 354 с.

Додаткова

1. Кушакова І.В., Курильченко І.Ю. Методичні рекомендації до виробничої (педагогічної) практичної підготовки для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)– Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2020. – 35 с.

2. Кушакова І. В. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт для студентів природничих спеціальностей / Ю. С. Клименко, І. В. Кушакова, В. Є. Бобирєв, Д. В. Дичко, І. Ю. Курільченко. – Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2018. – 29 с.

3. Грабовський А. Навчальний хімічний експеримент як засіб формування предметної компетентності з хімії / Андрій Грабовський // Біологія і хімія в рідній школі. - 2020. -№1(136). – С. 14-16.

4. Ліна Рибалко Упровадження інноваційних підходів до навчання – шлях модернізації змісту освіти / Ліна Рибалко // Біологія і хімія в рідній школі - 2020. -№1(136). – С 24-42.

5. Перепелиця О. Про деякі психолого – педагогічні аспекти конструювання уроку / Ольга Перепелиця // Біологія і хімія в рідній школі - 2019. -№ 6. – С. 14-16.

6. Ващенко Л. Моніторинг рівнів сформованості предметної біологічної компетентності учнів №3 2019 / Лідія Ващенко // Біологія і хімія в рідній школі - 2019. - №3. - С. 31-37.

7. Науково-методичний журнал з книжковим додатком Біологія 2018 – 2020роки.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://lib.vippo.org.ua/periodyka.php?cat=79>

2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: /

https://clipka.ua/catalog/knigi/uchebnaya_literatura/uchebniki_2/?gclid=CjwKCAjwzruGBhBAEiwAUqMR8HGKjOo8OO6yc6AOWzVFF4H7TDWaLuT5axZjBGnRhM8c

9. Посилання на дистанційний курс

Вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання біології» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/mod/assign/view.php?id=2227>

Дистанційний курс розраховано на чотирнадцять тем. Кожна тема містить такі компоненти: лекції, практичні заняття, дослідницькі задачі, завдання до самостійної роботи.